

Sveučilište u Zagrebu
Kineziološki fakultet

KLASA: 602-04/19-13/004

URBROJ: 251-75-01-21-14

Zagreb, 11. veljače 2021.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje

Donje Svetice 38/5

10000 Zagreb

n/p v. d. ravnatelja, prof. dr. sc. Jasmina Havranek

**PREDMET: Očitovanje na Završno izvješće stručnog povjerenstva u postupku reakreditacije
Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu**

Poštovana v. d. ravnatelja, poštovani svi,

dostavljamo Vam Očitovanje na *Završno izvješće stručnog povjerenstva u postupku reakreditacije Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu* (KLASA: 602-04/19-04/0068; URBROJ 355-02-04-21-0014), održane u studenom 2020. godine. Koristimo ovu priliku da zahvalimo na korektno odrađenom poslu svim akreditorima te Vašim djelatnicama i djelatnicima koji su nam u svakom trenutku bili od pomoći. Zahvaljujemo na svim prijedlozima za poboljšanje našega rada, dok na manji dio navoda dostavljamo svoje očitovanje, redom po temama iz *Završnog izvješća*.

I. Interno osiguranje kvalitete i društvena uloga visokog učilišta

Na stranici 19. i 20. Završnog izvješća opisan je problem s provedbom i provedbom i obradom rezultata studentskih anketa (zadnji odlomak)

Smatramo da je u *Završnom izvješću* potrebno preciznije razdvojiti i opisati sustav prikupljanja anketa, a prema str. 22. *Samoanalize* i razgovoru sa Stručnim povjerenstvom u kojemu su opisani pojedinačni akti i aktivnosti koje provodi Fakultet.

Obvezne ankete propisuje Ured za upravljanje kvalitetom Sveučilišta u Zagrebu, te ih je Kineziološki fakultet dužan provoditi svake 3 godine za sve zaposlene nastavnike. Anketne listiće obrađuje Sveučilište u Zagrebu i rezultati se dostavljaju Kineziološkom fakultetu koji zbirne rezultate objavljuje na mrežnim stranicama i dostavlja nastavnicima ponaosob. Javno se pohvaljuju najbolje ocijenjeni nastavnici, a financijsko nagrađivanje temeljeno na rezultatima studentskih anketa definirano je

Pravilnikom o plaći, naknadi plaće i drugim novčanim i nenovčanim primicima zaposlenika Kineziološkog fakulteta. Lošije ocijenjeni nastavnici, osim razgovora s Upravom, upućuju se na seminare i radionice sukladno *Odluci o unaprjeđenju nastavničkih kompetencija.* Ovim formalnim odlukama Kineziološki fakultet skrbi o sustavu kvalitete rada nastavnika u nastavnom procesu, a dobri rezultati anketa jedan su od uvjeta napredovanja nastavnika u viša zvanja.

Kako se na stranici 20. *Završnog izvješća* ponovno navodi potreba formaliziranja sankcija za lošije ocijenjene nastavnike u studentskim anketama, nismo sigurni da postoje dodatne mjere, odnosno formalne odluke, koje Fakultet može ili smije propisati, a da nisu u suprotnosti sa zakonskim i drugim propisima Republike Hrvatske i Sveučilišta u Zagrebu.

Kineziološki fakultet dodatno (uz gore navedenu anketu Sveučilišta u Zagrebu koja je obvezna) samostalno provodi *online* studentske ankete koje su obvezne za vanjske suradnike na predmetu na kraju svakog semestra, a preporučuje se njihova provedba i za zaposlene nastavnike. Kineziološki fakultet kontinuirano potiče i osigurava unaprjeđenje nastavničkih kompetencija svih nastavnika u nastavnom procesu.

Suglasni smo sa svim preporukama za poboljšanje, ali ne vidimo potrebu ni mogućnost dodatnog formaliziranja odluka za nagrađivanje nastavnika, za sankcije nastavnicima niti ih smatramo poticajnijim od onih koje trenutno imamo na snazi. Predlažemo korekciju navoda u *Završnom izvješću* o potrebi dodatnog formaliziranja sankcija.

Na stranici 13., 24. i 25. Završnog izvješća navodi se kako Kineziološki fakultet provodi uglavnom neformalne oblike cjeloživotnog učenja i da postoji potreba za izvođenjem formalnih programa cjeloživotnog učenja.

Čini se da prilikom pisanja *Završnog izvješća* Stručno povjerenstvo nije uzelo u obzir činjenicu opisanu na str. 31. *Samoanalize*, ali i iznesenu tijekom razgovora, kako je Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu 2015. godine osnovao Hrvatski institut za kineziologiju kao ustanovu za obrazovanje odraslih koja djeluje na adresi Kineziološkog fakulteta s primarnim ciljem osposobljavanja i edukacije stručnjaka koji rade u polju kineziologije. U okviru Hrvatskog instituta za kineziologiju, čiji je Kineziološki fakultet osnivač, provode se pretežito formalni programi osposobljavanja kadrova za područje sporta (29 odobrenih formalnih programa od strane nadležnog ministarstva), kao i brojni neformalni oblici cjeloživotnog učenja, kao što su radionice i seminari. Svi formalni programi izrađeni su i provode se u suradnji s poslodavcima, alumnima, predstavnicima strukovnih udruga i nacionalnim savezima, te je u proteklih 5 godina osposobljeno 399 polaznika. Djelovanjem Kineziološkog fakulteta, njegovih nastavnika i vanjskih stručnih suradnika u okviru formalnih programa Hrvatskog instituta za kineziologiju u velikoj mjeri se ostvaruje procjenjivani koncept cjeloživotnog učenja.

Suglasni smo s preporukama za formiranjem novih programa cjeloživotnog učenja i pri Kineziološkom fakultetu, ne samo pri ustanovi koju je osnovao, ali smatramo da u *Završnom izvješću* nisu dovoljno dobro prepoznate i naglašene sve aktivnosti koje posljednjih 5 godina provodi Kineziološki fakultet s Hrvatskim institutom za kineziologiju u području cjeloživotnog učenja.

II. Studijski programi

Na stranici 26. *Završnog izvješća*, u tekstu analize 2. 2. standarda: *Predviđeni ishodi učenja studijskih programa koje visoko učilište izvodi odgovaraju razini i profilu kvalifikacija koje se njima stječu*, piše: „Fakultet organizira i provodi potrebne radionice i edukacije tehničkog osoblja kako bi se unaprijedile nastavne metode i načini vrednovanja postignuća ishoda učenja.“ Pretpostavljamo da je došlo do zabune u izabranom terminu „tehničko osoblje“. Fakultet organizira i provodi potrebne radionice i edukacije nastavnog osoblja, a ne tehničkog osoblja.

Na stranici 27. u tekstu analize 2. 4. standarda: *Postupci planiranja, predlaganja i prihvaćanja novih te revizije ili ukidanja postojećih programa uključuju povratne informacije studenata, poslodavaca, strukovnih udruženja i alumnija*, stoji da: „Novi aktualni studijski programi sukladno s reakreditacijskim preporukama i analizama iz 2014. godine unaprijeđeni su službenim izmjenama i dopunama, no nije uvedena najvažnija izmjena, jasna razlika između preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija.“

Unutar preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija nije moguće uvesti razlike jer je novi studijski program dobio 2015. godine dopusnicu Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta kao jedinstveni, petogodišnji studij pod nazivom integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij *Kineziologija*, a sve sukladno procedurama, mišljenjima međunarodnih recenzenata i zakonima u Republici Hrvatskoj. Ovaj studijski program nije bio reakreditiran u zadnjem postupku reakreditacije jer je potpuno nov. Kako u preporukama na istoj stranici stoji: „Uvesti jasnu razliku između stručnog i sveučilišnog studija.“, s čime se slažemo, moguće je da je došlo do pogreške“.

Smatramo da se reakreditacijsko povjerenstvo treba dodatno upoznati s procedurom donošenja studijskih programa na Sveučilištu u Zagrebu i u Republici Hrvatskoj, pa ovdje dajemo nekoliko pojašnjenja. Kao Fakultet smo nakon zadnje reakreditacije 2014. godine proveli postupak prijave/odobrenja novih studijskih programa na svim razinama studija, u čiju su izradu bili uključeni studenti, vanjski dionici, a koje su recenzirali domaći i strani recenzenti. Predloženi studijski programi su prošli odobrenje: Fakultetskog vijeća, Radne skupine za studijske programe na Sveučilištu, Odbora za kvalitetu na Sveučilištu, Senata Sveučilišta, Nacionalnog vijeća za znanost i visoko obrazovanje, te su, temeljem pozitivnih mišljenja stranih recenzenata određenih od strane Sveučilišta u Zagrebu, dobili dopusnicu od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske za izvođenje isključivo na hrvatskom jeziku, a sve sukladno *Zakonu o znanosti i visokom obrazovanju u Republici Hrvatskoj*. Navedeno se odnosi i na novi integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij *Kineziologija*.

Skrećemo također pažnju da Sveučilište u Zagrebu ima najrigoroznije postupke donošenja novih studijskih programa koji su složeniji i dugotrajniji od svih drugih Sveučilišta u Republici Hrvatskoj. Također, prošli smo i provedbe unutarnje prosudbe kvalitete od strane Sveučilišta kao i norme ISO 9001:2008/normu ISO 9001:2015 praćenja kvalitete, te do sada nismo dobili nikakve pisane sugestije u tome smislu (bilo u postupku odobrenja od strane države, bilo od strane Sveučilišta, vanjskih dionika i dr.).

Osim toga, nakon što nam je 2015. godine odobren novi integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij *Kineziologija*, kojeg Vi sada po prvi puta i reakreditirate, Fakultet je napravio tri službene izmjene/unapređenja novog studijskog programa (u Izmjenama i dopunama 2016. godine, unaprijeđenju modula u studijske smjerove te izmjenju naziva studijskog programa 2018. godine) u koje je uključio između ostaloga veći dio sugestija akreditatora iz *Samoanalize* iz 2014. godine (uvođenje

predmeta vezanih za tjelesno vježbanje i zdravlje te rad s osobama s invaliditetima, jasnije pozicioniranje prakse na stručnim studijima...).

Vezano za razdvojene studije, skrećemo pažnju da na stručnom studiju Izobrazbe trenera imamo prvostupnike preddiplomskog stručnog studija u trajanju od tri godine s mogućnošću nastavka dvogodišnjeg studija na specijalističkom diplomskom stručnom studiju (uz integrirani studijski program imamo i jasno razdvojene studije preddiplomske i diplomske razine).

Navod u *Završnom izvješću* da u izmjene i dopune studijskih programa nismo uključili studente, poslodavce, strukovna udruženja i vanjske dionike također nije točan. Iz sastava službenih povjerenstava koji su bili uključeni u izrade studijskih programa i u njihove izmjene i dopune, vidljivo je da su sudjelovali unutarnji i vanjski dionici – osobe koje su u vrijeme izrade programa bile na čelnim pozicijama različitih strukovnih udruga Republike Hrvatske. Primjerice, predsjednik Udruge Kineziologa Republike Hrvatske, udruge koja okuplja najveći broj profesora *tjelesne i zdravstvene kulture* (magistara Kineziologije u RH), koji je ujedno i član Fakultetskog vijeća te je mjerodavna osoba koja zastupa šire interese struke.

Sugestije koje idu u pravcu izrade novih studijskih programa (razdvojenih na preddiplomsku i diplomsku razinu) na hrvatskom jeziku, kojima se želi postići povećanje međunarodne mobilnosti stranih studenata i stranih profesora koji bi predavali na engleskom jeziku, nemaju smisla i zakonsko uporište u Republici Hrvatskoj. Mišljenja smo da je jedino ispravno, što je u vašem *Završnom izvješću* i spomenuto, da se pripreme studijski programi na engleskom jeziku za odobrenje od strane nadležnog ministarstva, te da se tada omogućiti stranim studentima prijelaz na naše studijske programe i na više godine studija sukladno srodnosti studijskih programa s kojih dolaze te usporedbom završenih godina studija i položenih ispita. Slažemo se da se navedeno treba omogućiti pod liberalnijim uvjetima od trenutnih na snazi, ne samo stranim studentima, nego i studentima iz Republike Hrvatske koji bi željeli prijeći na naše studijske programe koji će se i dalje izvoditi na hrvatskom jeziku.

III. Nastavni proces i podrška studentima

Na stranici 15. *Završnog izvješća* stoji navod da: „nedostaje kreativno i kritično mišljenje u rješavanju problema“ s čime ne slažemo jer na predmetima viših godina sveučilišnog studija Kineziologija studenti samostalnim radom (vidljivo u silabusima pojedinih predmeta) izrađuju različite projekte, planove i programe, seminare, završne radove itd., te na vrlo kreativan način rješavaju postavljene zadatke i probleme, a aktivnim sudjelovanjem u raspravama vrlo kritično razmjenjuju svoje spoznaje i mišljenja. Međutim, zahvaljujemo Vam na sugestiji da se taj segment treba formalno i praktično značajnije istaknuti u našim studijskim programima.

Na istoj strani *Završnog izvješća* (i na str. 29.), s navedenom se tvrdnjom da: „postojeća struktura studijskog programa općenito nije usklađena s međunarodno priznatim programima“, također ne slažemo jer su svi studijski programi, kao i njihove izmjene i dopune nakon reakreditacijskog postupka 2014. godine za koje su dobivene dopusnice, usklađeni s međunarodno priznatim programima (stručni preddiplomski i specijalistički diplomski studiji Izobrazbe trenera), kao i sa Zakonskim regulativama Republike Hrvatske, posebno za educiranje kadra za rad na svim razinama obrazovnog sustavu na sveučilišnom studiju Kineziologije.

Također, ne možemo se složiti s tvrdnjom da: „nedostaje jasna razlika između preddiplomskog i diplomskog studija“ (što se ponavlja u više analiza standarda) jer se pregledom studijskih programa vide razlike:

- u nazivima pojedinih predmeta (koji su na preddiplomskom i specijalističkom diplomskom studiju usmjereni na sport, specijalnost izabranog studijskog smjera);
- u trajanju (broju semestara) pojedine razine studija;
- u ukupnom fondu sati nastave i omjeru vrsta nastave pojedinih predmeta;
- u ukupnom broju ostvarenih ECTS bodova pojedine razine studija;
- u sadržajima usmjerenim k ostvarenju usklađenih ishoda učenja pojedinih razina studijskih programa kojima predmet pridonosi i očekivanih ishoda učenja na razini predmeta
- u razini obrade sadržaja, gdje se na stručnim studijima obrađuju na razini osnovnih/temeljnih informacija usmjerenim na stručna znanja, a na sveučilišnom se razrađuju opširnije, detaljnije, značajnije usmjereni k znanstveno/stručnom pristupu
- razini završnosti pojedinog studija;
- u broju sati stručne prakse;
- magistri kineziologije su po završetku petogodišnjeg integriranog diplomskog studija kompetentni provoditi nastavu TZK na svim razinama obrazovnog sustava, kao i za rad u sportu, fitnessu, kineziterapiji, ... ovisno o izbornom smjeru, dok su treneri stručno osposobljeni za rad samo u odabranom studijskom smjeru / sportu.
- u razini stečenog naziva po završetku studija, ...

Na stranici 30 u tekstu analize 3. 3. standarda *Visoko učilište osigurava poučavanje usmjereno na studenta* u prvoj rečenici termin *module* studijskih programa treba zamijeniti *smjerovima* za čije smo unaprjeđenje dobili dopusnicu nadležnog ministarstva 2018. godine.

S navedenom preporukom na str. 30 da: „Fakultet treba uložiti više truda u primjenu nastavnih metoda i njihovu prilagodbu raznolikoj studentskoj populaciji, posebice studentima iz podzastupljenih i ranjivih skupina. Studentima s invaliditetom nije omogućeno studiranje na Fakultetu.“ se ne možemo složiti obzirom da je Kineziološki fakultet prilagodio nastavne metode onim studentima čiji stupanj invaliditeta ili oštećenja omogućava savladavanje aktivnosti predviđenih planom i programom studija koji je utemeljen na zahtjevima struke. Nemali broj studenata s različitim stupnjem invaliditeta, zdravstvenim poteškoćama i potrebama studirao je i uspješno završio sve razine studija.

Nastavno na prethodno na 31. str. u tekstu analize 3. 5. standarda: *Visoko učilište osigurava podršku studentima iz ranjivih i podzastupljenih skupina* stoji da: „Nastavni proces nije prilagođen individualnim potrebama studenata iz ranjivih i podzastupljenih skupina.“ S navedenim se ne možemo u potpunosti složiti jer je Fakultet usmjeren, kako kroz svoje akte fakulteta, tako i kroz nastavni proces na prilagodbu individualnim potrebama studenata. Na sveučilišnom studiju Kineziologije, zbog prirode i zahtjeva samog zanimanja magistra kineziologije, jedina skupina koja nije u mogućnosti savladati studijske programe odnosno praktične specifičnosti su osobe s težim stupnjem invaliditeta.

IV. Nastavnički i institucijski kapaciteti

Na str. 16., 17. i 34. i 49. Izvješća o reakreditaciji Stručno povjerenstvo traži smanjenje nastavnog opterećenja nastavnicima.

Fakultet u svakoj akademskoj godini nastoji na optimalan način planirati nastavno opterećenje zaposlenih nastavnika, uvažiti nadređene normativne propise i uspješno pripremiti nastavni proces na obveznim i izbornim predmetima studijskih programa. Ako u pojedinoj akademskoj godini dolazi do situacije u kojoj nastavnik ima povećani broj sati nastave na predmetu/predmetima, poteškoće u nastavnom opterećenju reguliraju se u korist nastavnika dodatnim angažmanom vanjskih suradnika.

Fakultet u definiranju rada svojih nastavnika i suradnika u potpunosti primjenjuje normiranje rada u nastavi i znanosti, te ne može samoinicijativno regulirati nastavno opterećenje drugačije nego što je predviđeno *Kolektivnim ugovorom za znanost i visoko obrazovanje*. Uprava Fakulteta nastoji osigurati nova nastavna radna mjesta, no mogućnosti za to su vrlo ograničene jer je za ista potrebno ishoditi/dobiti suglasnosti Sveučilišta u Zagrebu i Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Predlažemo da se u tekstu *Izvešća o reakreditaciji* navede kako je Fakultet dužan osigurati da radno opterećenje nastavnika i suradnika ne bude preveliko, te da je u skladu s pravnim propisima kojima je to regulirano.

Na str. 35. i 36. *Izvešća o reakreditaciji* navodi se da nastavnici zbog velikog opterećenja nemaju priliku odlaziti u inozemstvo radi predavanja ili konferencija.

To je netočan navod jer su do sada realizirani svi zahtjevi nastavnika i asistenata za odlascima u inozemstvo radi stručnog usavršavanja, predavanja i sl. Također, Fakultet potiče odlaske na znanstvena i stručna usavršavanja, te je pri dužem boravku na usavršavanju u inozemstvu nastavnik obavezan osigurati neprekinutu nastavu na predmetu. Svi nastavnici temeljem *Odluke o kriterijima sufinanciranja objavljivanja znanstvenih radova i sudjelovanja nastavnika i suradnika znanstvenim i stručnim skupovima* imaju osiguran iznos od 24.000,00 kn (oko 3.200 EUR) od strane Kineziološkog fakulteta, a koje mogu realizirati unutar tri akademske godine za aktivnosti publiciranja radova i odlazaka na međunarodne znanstvene konferencije (opisano na str. 63. i 64. *Samoanalize*). Također, netočna je činjenica kako se na kolegijima nalazi jedan nastavnik. U pravilu su na većini kolegija zaposlena dva ili tri nastavnika, a samo manji broj kolegija ima samo jednog zaposlenog nastavnika.

Predlažemo korekciju teksta prema napisanom obrazloženju i tekstu *Samoanalize* jer postoje dokazi u dokumentaciji, ali i djelovanju Fakulteta, koji idu u prilog brojnim mogućnostima koje imaju nastavnici i suradnici u smislu odlazaka na međunarodnu razmjenu, međunarodne konferencije i osiguravanja prava na slobodnu studijsku godinu. Kineziološkom fakultetu je važna međunarodna mobilnost nastavnika i suradnika te će je i dalje poticati.

V. Znanstvena/ umjetnička djelatnost

Detaljnim pregledom dostavljene analize iz *Završnog izvješća*, iz ove teme, molimo Vas za pojašnjenje/izmjenu dviju stavki.

Stranica 38., preporuke za poboljšanje 1a. „Nisu jasno definirane jasne općenite teme istraživanja (primjedba iz posljednje reakreditacije)“. U Strateškom planu razvoja znanosti od 2017. do 2022. godine, koji je uslijedio nakon prethodne reakreditacije, definirane su opće teme istraživanja (40-55 stranica; http://kif.hr/download/repository/Strateski_plan_razvoja_znanosti_od_2017-2022.pdf).

Predlažemo izmjenu gore navedene rečenice u: „Nisu precizno definirane teme istraživanja po pojedinim strukturnim jedinicama ili laboratorijima, te prioriteta u istraživačkom radu“.

Stranica 39., preporuke za poboljšanje 2. „Nužno je jasnije definirati obveze **vanjskih nastavnika** u vezi s istraživanjem. Ako ne postoji obveza bavljenja znanstvenim radom, kako Fakultet uopće može ispuniti ovaj standard?“ Kineziološki fakultet ima zaposlenike u nastavnim i suradničkim zvanjima (oni nisu vanjski suradnici). Zaposlenici u suradničkim zvanjima asistenta i poslijedoktoranda imaju reguliranu znanstvenu obavezu *Kolektivnim ugovorom za znanost i visoko obrazovanje* članak 67. (2): „Standardni fond radnog vremena za asistente na sveučilištu sastoji se od 22,5% radnog vremena u nastavi i 67,5% radnog vremena u znanosti“ te (3): „Standardni fond radnog vremena za poslijedoktorande na sveučilištu sastoji se od 33,8% radnog vremena u nastavi i 56,2% u znanosti“. Dakle, zaposlenici u suradničkim zvanjima imaju znanstvenu obavezu koja je jasna i veća od nastavne. Točno je da se vanjski suradnici koje Kineziološki fakultet angažira isključivo zbog povećanog broja sati nastave na predmetima vežu samo uz nastavni proces, ali njih ne smatramo zaposlenicima Fakulteta i nisu bili predmet analize standarda 5. 1. *Nastavnici i suradnici zaposleni na visokom učilištu posvećeni su postizanju visoke kvalitete i kvantitete znanstvenog istraživanja.*

Za kraj, još jednom zahvaljujemo na svim prijedlozima za poboljšanje našeg rada. Zadovoljni smo što smo u Vašoj procjeni kvalitete našega rada znatno bolje ocijenjeni nego u prošloj reakreditaciji, te se veselimo novim izazovima i poboljšanjima.

Za sve ostale informacije i pojašnjenja stojimo na raspolaganju i veselimo se daljnjoj suradnji.

S poštovanjem,

Dekan Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

izr. prof. dr. sc. Tomislav Krističević

Dostaviti:

1. *Naslovu*
2. *Arhiva, ovdje*